

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs IV. Vtrum diuina prouidentia rebus prouisis necessitatem
imponat. art. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

pars est de fide, vt ex iis, quae quaest. 14. artic. 13. dicta sunt, est manifestum: quo loco ostensum est, de fide esse, nobis libertatem arbitrij inesse, in omnibusque effectibus, qui ab arbitrio creato pendent, cerni contingentiam, etiam constitutione vniuersi posita, posteaque eo causarum ordine, quem re ipsa cernimus.

Caetani labor in concilianda arbitrij libertate cum diuina prouidentia.

Caetanus hoc loco valde torquetur, anxieque laborat in concilianda libertate arbitrij nostri cum diuina prouidentia. Atque vt nodum difficultatis ante oculos ponat, tria considerat in effectibus causarum secundarum. Primum est, contingentia, quae, vt hoc loco docet D. Thomas, non omnibus effectibus conuenit, sed aliquibus, idque comparatione suarum causarum, si suapte natura considerentur. Qui enim effectus causas habent, à quibus, secundum se spectatis, produci & non produci possunt, dicuntur contingentes. Secundum est necessitas, quae, vt etiam docet D. Thomas, non omnibus effectibus conuenit, sed aliquibus comparatione etiam suarum causarum. Qui enim effectus causas habet, quae suapte natura impediuntur ab eorum productione, dicuntur necessarii. Tertium est inuitabilitas, vt vnusquisque eorum ita eueniat, sicut à Deo prouisum est, vt eueniat. Quod si, inquit Caetanus, consequentia haec bona est: hoc est prouisum à Deo, vt contingenter, aut necessario eueniat: ergo inuitabiliter eodem modo eueniet: vt à Doctoribus communiter concedi consuevit, etique conditio illa communis est omnibus effectibus comparatione prouidentia diuina: quandoquidem omnes ex aeternitate prouisi à Deo sunt, vt eo pacto eueniant, necessarii quidem ex causis necessariis, contingentes vero ex causis contingentibus.

Si autem, inquit Caetanus, effectibus omnibus comparatione prouidentia diuina eiusmodi inuitabilitas, vt eo modo eueniant, quo re ipsa sunt, conuenire concedatur: licet salua maneat contingentia quorundam effectuum & necessitas aliorum, quae ex natura rei rebus conueniunt comparatione suarum causarum, si secundum se spectentur: licet etiam aliqua ex parte salua maneat libertas arbitrij comparatione suarum actionum, quatenus voluntas, si secundum se consideretur, nulla habita ratione diuina prouidentiae, indifferens est, vt velit, aut non velit, vel etiam nolit id, quod hic, & nunc vult: nihilominus posita prouidentia diuina, quae iam ex aeternitate est simpliciter, spectatisque omnibus quae iam actu sunt, perit arbitrij libertas comparatione cuiusque actionis quam voluntas actu exercebit: quandoquidem talis actio inuitabilis est à voluntate, existente, vt re vera existit, prouidentia, quae ita à Deo, vt eueniret, prouisum est. Vt enim, inquit, ea proiectione mercurii, quae urgente tempestate fit, simpliciter & absolute est voluta, quia, spectatis circumstantiis, quae tunc actu sunt, est voluta, & solum secundum quid est nolua, quia proiciens nollet eas proicere, si periculum id non postularet: ita voluntas nostra, spectata prouidentia quae iam est, quae ex aeternitate praefixit, simpliciter & absolute rationem actionem euitare non poterit, ac proinde simpliciter non erit libera ad eandem non eliciendam, sed solum secundum quid, si spectetur secundum se, & non existente ea determinatione diuina voluntatis ac prouidentiae, quae iam est. Quod si actiones voluntatis nostra eo modo sunt omnes inuitabiles, inanis profectio est omnis consultatio nostra, atque conatus, inanes quoque preces ad Deum suscepro vitandis peccatis, & aliis damnis, quandoquidem diuina prouidentia ac voluntas omnino est immutabilis: ea vero existente, omnia perinde inuitabiliter euenient, ac si ex necessitate, & non contingenter euenirent. Nec satis facit, inquit Caetanus, responsio illa communitate, quod in sensu diuino, praecise compara-

atione nostra voluntatis secundum se spectata, sunt inuitabilia: at in sensu composito, comparatione scilicet diuina prouidentiae, sunt inuitabilia. Non, inquam, ea responsio satisfaci: quoniam cum ex aeternitate datur in Deo prouidentia, sanè quemadmodum simpliciter, spectatisque omnibus quae iam actu dantur, illa sunt inuitabilia: ita simpliciter, spectatisque omnibus quae sunt actu, perit arbitrij libertas ad illa vitanda.

Caetanus pondere huius difficultatis pressus, ait: Quamuis à Doctoribus communiter dicatur, inuitabilitatem, vt aliquid eueniat, sequi ex eo, quod sit prouisum, volitum, aut praedestinatum à Deo (haec enim tria pro eodem in re proposita accipi dicit) nihilominus trepidus, eò quod se communi Doctorum sententiae opponere crederat, se suspicari, quod quemadmodum esse prouisum, neque contingentiam: neque necessitatem ponit in euentu prouiso: eò quod cum Deus causa sit superexcedens causas omnes tam contingentes, quam necessarias, tam per se, quam per accidens, praehabens prouide in se eminenter necessaria & contingentia, ad eum spectet producere tamquam effectus electos, non solum res, sed etiam omnes rerum & euentuum modos: sic etiam ex eo quod euenius prouisus sit à Deo, sequatur aliquid alius, quam esse inuitabile in euentu, ita vt ex ipsa prouisione euentus, neutrum illorum duorum oporteat sequi, sed aliquid utroque alius, idque propter alioquem, atque excellentiorem modum quo Deus rebus, euentibusque prouidet, quam cogitari intelligi, à nobis in hac vita valeat. Atque ita, inquit, quiescit intellectus, non in euidencia veritatis perspecta in particulari, sed in altitudine inaccessibili veritatis occultae.

Itaque duo affirmat Caetanus. Vnum est, consequentiam illam non esse bonam: hoc est prouisum à Deo futurum, ergo inuitabiliter ita eueniet. Alterum est, se non penetrare causam, quare potius aliquid alius dandum sit, quam effectum esse euitabilem aut inuitabilem, arbitrarique illud esse de numero eorum, quae in hac vita penetrari non valent, propter aliquid in hac re latens, ob cuius ignorantiam intelligi in hac vita nequit coherentia libertatis arbitrij, inuitabilitatisque effectuum qui ab eo pendent, cum diuina prouidentia ac praedestinatione. Satisque, inquit, est, proficere, nos non habere euidenciam huius rei, sed sola fide certo tenere duo illa coherentia inter se: quemadmodum etiam ingenue fasemur, nos non habere euidenciam de mysterio sanctissime Trinitatis: quoniam tamquam euidentem velle docere, quod euidentem non est: scriptum namque est: Altiora te ne quaeris: plurima enim sunt tibi supra sensum hominum reuelata. Recollatque Gregorius dixit: Minus de Deo sentire, quàm hoc tantum de illo credit, quod suo ingenio metari potest. Haec Caetanus.

Nonnulla sunt hoc loco animaduertenda, ex quibus luce clarius constabit, tum coherentia libertatis arbitrij nostri: atque euitabilitatis effectuum, qui ab eo pendent, cum diuina prouidentia: tum etiam quibus in rebus deceptus sit Caetanus, fallanturque multi alij qui fundamentis Caetani innitentes, in concilianda libertate arbitrij nostri, inuitabilitateque effectuum ab eo pendentium cum diuina prouidentia, multum laborant, atque ita haerent (ne dicam errant) vt propositum, prout res postulabat, non assequantur.

Illud igitur in primis nulla ratione admittendum est, effectus omnes, qui in hoc mundo eueniunt, prouisos esse à Deo, vt ita fierent, praeparasseque illis causas, vt ita euenirent, quasi eos intenderit, voluisseque voluntate vel efficaci, vel absoluta, vt ex certis causis ita euenirent, quae omnia Caetanus hoc

Caetani sententia pauca comprehendit.

Impugnatio Caetani: coherentia libertatis arbitrij cum prouidentia & praedestinatione.

hoc loco ponit tamquam certa & indubitata. Etenim cum providentia non aliud sit, quam ratio ordinis mediorum in finem, in mente divina ex aeternitate existens, cum proposito talem ordinem exequendi, vt artic. 1. ex D. Thoma, communique Doctorem sententia diximus: effectum aliquem prouisum esse à Deo, vt ex suis causis eo modo eueniat, quo re ipsa euenit, nihil aliud est, quam Deum sua prouidentia illum intendisse vt finem, atque, vt eo modo eueniret, preparasse illi media & causas, ex quibus ita emanaret: id autem asserere de actibus peccatorum, quos inter effectus reales, qui in hoc mundo fiunt computandos esse constat, planè blasphemum, errorque esset manifestus in fide, vt in concordia quaest. 14. artic. 13. à disputat. 30. aperte est demonstratum, vbi cum Augustino dicebamus, ea ratione actus peccatorum non tribui Deo, quia licet ad eos cooperetur tamquam causa vniuersalis, suaque prouidentia contulerit homini liberum arbitrium, à quo emanant, non tamen eo sine hominem liberum fecit, aut cum eo cooperatur, vt peccaret, sed vt studiosè ageret, manente tamen libertate ad peccandum: idque tum quia id natura ipsa rerum habebat: tum etiam vt studiosa operatio illi in laudem, honorem, & meritum cederet, vt saepe dictum est. Vnde quia actus peccatorum abusus sunt liberi arbitrii, deuiatiòque ab eo fine, ad quem nobis Dei prouidentia collatum est, idcirco non Deo, sed nobis tamquam effectus proprii tribuuntur. Nullo ergo modo dicendum est, actus peccatorum effectus esse diuinæ prouidentia, à Deo esse prouisos, vt ita fierent, aut Deum preparasse illis causas, vt ita fierent. Licet enim causam eorum preparauerit, nempe arbitrium ipsum à quo fiunt: non tamen vt ita fierent, sed potius vt fierent contrarij actus: nos vero is abutimur causis ad actiones, quæ nequitia nostra est, ad quas nobis à Deo non sunt collata, & ob eam causam peccamus.

A cata ipsa ex nostra megra libertate nascantur, sed etiam vt Deus ea futura præcognoscat, possitque impedire, nec tamen velit: efficitur, vt in concilianda, tam libertate arbitrii nostri circa actus peccatorum, quam euitabilitate eorum cum diuina prouidentia, non alius labor sit, quam in eisdem conciliandis cum præscientia, qua Deus præuidet eos esse futuros, nisi impediat. Quia etiam eos omnes effectus diuinæ prouidentia, qui, quoad executionem, peccatis natura posteriores sunt, cuiusmodi sunt ipsæ pœnæ peccatorum, non aliter Deus vult, aut permittit, quam sub hac conditione, si per liberum arbitrium creatum ipsa peccata futura sint, atque ad eò non aliter sunt à Deo absolute voliti, quam voluntate quadam cõsequente, vt cum Damasceno q. 19. artic. 6. dictum est, positaque præscientia, quòd ex libertate, ac nequitia arbitrii creati peccata futura sint (id quod Deus absolute cognoscat in libera determinatione voluntatis) qua ex aeternitate statuit condere hunc ordinem rerum, quem re ipsa condidit (vt quaest. 14. artic. 13. ostensum est) idcirco in concilianda etiam euitabilitate horum omnium effectuum, quatenus à peccatis hominum, liberoque arbitrio creato pendent, nõ alia difficultas est, quam in eisdem conciliandis cum diuina præscientia, qua non minus certò præuidetur futuri, quam peccata, ceteraque actiones liberae, à quibus tales effectus dependent.

Eandem esse difficultatem in concilianda libertate arbitrii cum prouidentia, qua cum diuina præscientia intercedit.

C Hinc etiam patet, interfectiones, quibus aliqui interdum, præter ipsorum spem, à grassatoribus interficiuntur, suffocationesque aliorum in fluminibus, & his similia, cum saltem à peccato primorum parentum tamquam pœnæ ex illo subsecuta pendeant, nec futura essent, si peccatum illud non præcessisset, certitudini diuinæ præscientia circa illud idem peccatum inniti, eaque sublata non esse certos eiusmodi effectus. Imò verò nec dicendum esse eos à prouidentia diuina fuisse intentos, vt ita eueniret, aut nexum causarum, ex quibus proficiscuntur, preparatum, quod tamen nonnulli Doctores inconsideratè assumare solent. Etenim neque id cum diuina bonitate est cõsistentens, neque Deus arbitria grassatorum eo fine condidit, vt innocentem hunc & nunc vellent interficere, neque arbitria eorum, qui in aquis suffocantur, eo fine, vt natando, vel aliquid aliud agendo, suffocarentur, sed vt rectè operando vitam æternam promerentur: at cum libertate ad peccandum, & ad alia opera indifferentia efficienda, vnde tales euentus interdum, raro tamen proficiscuntur. Nec verò negamus proinde, eiusmodi euentus à Deo ex causis vnde oriuntur præuisos esse futuros, ipsiusque prouidentia esse permisos, tum in pœnam delicti primi parentis, tum vt causas sint agere accommodatè ad suas naturas, ob aliòsque congruentes fines.

Deus non est auctor reprobationum malorum quia à peccato proficiscuntur.

F Illud etiam Caietano dandum non est, diuinam prouidentiam, quæ diuina prouidentia est, includere afflictionem finis, ad quem media preparatur, semperque velle voluntate vel efficaci, vel absoluta finem, ad quem media ordinauit, quasi nunquam, quoad ordinem mediorum ad fines, diuina prouidentia frustretur, sed semper finis sequatur. Omnia namque, quæ ab arbitrio creato pendent, sub quibus beatitudinem etiam & merita cõprehendimus, solum voluit Deus voluntate conditionata, si scilicet homines & Angeli idem quoque vellent. Atque hoc genere volitionis omnibus vniuersim hominibus & Angelis voluit beatitudinem, & media ad beatitudinem necessaria, in eumque finem omnes sua prouidentia ordinauit, vt qu. 19. artic. 6. diximus: neque

Diuina prouidentia an includat afflictionem finis.

Deus non preparauit causam peccati.

Prouidentia huius diuina esse à diuina prouidentia.

Diuina prouidentia est finis.

neque tamen omnes eum finem diuinæ providentiæ assequuntur, idque defectu solum liberi arbitrij hominum, & Angelorum. Voluntate verò absoluta nulli adultorum voluit beatitudinem, & merita ad illam assequendam necessaria, nisi posita præscientia, qua ex hypothesi præuidit, eos, si collocarentur in ordine rerum & auxiliorum in quo positi sunt, pro sua libertate meritorios esse, venturisque in vitam æternam. Nostro namque intelligendi more eum fundamento in re, ante actum, quo ex æternitate absolute statuit condere eum rerum ordinem, quem re ipsa condidit, cernens Deus per scientiam illam mediam inter liberam & mere naturalem, de qua quæst. 14. artic. 13. disput. penult. & vlti. dictum est, qui tandem in vita termino ob præcedentia merita vitam æternam adepturi essent, si talem rerum ordinem vellet condere, dum posterius eundem ordinem absolute voluit condere, eo ipso volendi actu complacuit sibi per voluntatem absolutam, ut ipse, quos præuidebat ob præcedentia merita peruenturos in vitam æternam, ea potirentur, atque eo ipso actu voluntatis diuinæ fuerunt prædestinati ad vitam æternam per illa media, quæ ex ipsorum libertate præuisa sunt futura, ut quæst. seq. plenius dicemus: quò fit, ut in diuina providentiâ, & prædestinatione, comparatione etiam effectuum, qui & ab arbitrio creato pendent, & à providentiâ diuinâ tamquam fines sunt intenti: verèque sunt effectus diuinæ providentiæ & prædestinationis, nulla alia sit certitudo, quàm certitudo præscientiæ, quòd ita ex talibus mediis sint euenturi: cum re ipsa, si arbitrium creatum, ut potest, vellet, contrario modo essent euenturi. Nullus ergo alius labor est in concilianda libertate arbitrij nostri, euitabilitatèque euentuum, qui ab illo aliquo modo pendent, cum diuina providentiâ, quàm in iis ipsis conciliandis cum certitudine diuinæ præscientiæ.

providentiæ & prædestinationis non alia certitudo quàm diuinæ præscientiæ.

Illud etiam non satis attendit Caietanus, non idem esse effectum aliquem esse certò, & absque ulla fallitate futurum, ac inuitabiliter esse euentum. Inuitabilitas namque attenditur comparato effectu cum sua causa: nullus verò unquam concessit effectum, si ab arbitrio creato penderet, esse inuitabilem, aut hanc esse bonam consequentiam: hic effectus est prouisus, prædestinatus, aut præscitus à Deo euenturus: ergo inuitabiliter eueniet. Etenim cum præscientia stat à libero arbitrio posse euitari: qui autem non euitat, cum possit, peccat, si effectus vitiosus sit. Certitudo verò dicitur de effectu comparato cum cognitione, qua cognoscitur euenturus. Unde quia diuina præscientia nullo modo potest falli, hæc est optima consequentia: hic effectus ab arbitrio creato pendens, præscitus est à Deo euenturus, ergo sine ulla dubitatione, & absque ulla deceptione diuinæ scientiæ, qua præcognitus est euenturus, eueniet. Atque hoc est quod merito concedunt Doctores.

Id etiam, quod Caietanus hoc loco inuehere conatur, dari videlicet medium inter euitabile, & inuitabile seu non euitabile, comparatione eiusdem effectus, nulla probabilitate potest defendi: sic enim medium inter contradicentia concedendum esset: quo nihil magis absurdum fingi potest. Illud tamen affirmandum est, quemadmodum hæc consequentiæ ineptæ sunt: si hoc est animal, ergo est rationale: vel si hoc est animal, ergo est non rationale: non ex eo quod detur medium inter contradicentia, aut quod detur animal quod neque rationale, neque non rationale sit: sed quia animalia in commune quædam ratione prædita, quædam rationis expertia sub se comprehendat, atque adeò ex eo, quòd alicui rei

Euitabile, & inuitabile medium non habent comparatione eiusdem effectus.

A ratio animalis in commune conueniat, neque sequitur, eam esse ratione præditam determinatè, neque item rationis expertem, sed sub disiunctione necesse est alterum illi cõueniat: ita etiam has consequentias esse nullas: si hoc est prouisum, aut præscitum futurum, contingenter eueniet: aut si tale est, necessario futurum est: Item, hoc est prouisum, aut præscitum futurum, ergo inuitabiliter euenturum est, aut si eiusmodi est, inuitabiliter futurum est: idque non quòd detur effectus, qui comparatione suæ causæ (stante etiam præscientiâ & providentiâ) non sit vel necessarius, vel contingens, hoc est, qui, & euenire, & non euenire possit (omnes namque quatenus à Deo ratione creationis & conseruationis pendent, sunt contingentes, quia & esse, & non esse possunt, Deo liberè conferente, & conseruante naturas eorum: comparatione verò causarum secundarum, singuli, vel sunt necessarii, vel sunt cõtingentes) sed quòd, cum providentiâ & præscientiâ se extendat ad effectus necessarios, & contingentes, ex eo quòd aliquid sit prouisum: neque sequitur determinatè ex suis causis euenturum necessario, nec item contingenter. Idem dicendum est de illa alia consequentiâ: neque enim ea de causâ censenda est inepta, quòd, detur effectus in particulari, qui neque sit euitabilis neque inuitabilis à sua causa: sed quòd providentiâ & præscientiâ tam ad effectus, qui à suis causis possunt, quàm ad eos qui non possunt euitari, se extendat. Imò consequentiæ illæ quodammodo disparate censendæ sunt, atque huic similes: si lapis est, ergo est ex Africa, aut non est ex Africa: quod lapidi est impertinens.

His ita constitutis. Cum in concilianda libertate arbitrij nostri, euitabilitatèque effectuum ab eo pendentium cum providentiâ, non alia difficultas sit, quàm in iis ipsis cum diuina præscientiâ conciliandis: hoc autem secundum quæst. 14. artic. 13. factis dilucidè præsterimus, non est quòd hoc loco amplius immoremur.

Porrò, ut hoc loco aliquid summam propter Caietanum dicatur, caput vnde euitabilitatem euentuum, qui ab arbitrio creato pendent, cum diuina præscientiâ bene conuenire ostendimus, illud erat. Quia non ex eo quòd Deus præsciebat effectus ita euenturos esse, idèd eueniebant, sed è contrario, quia illi pro libertate arbitrij ita sunt euenturi, Deus id præsciebat. Si verò contrario modo, ut re vera possunt, fuissent euenturi, Deus non id, quod præsciebat, sed contrarium præsciebat. Quia ratione dicebamus, certitudinem diuinæ præscientiæ circa eiusmodi euentus non proficisci ex certitudine obiecti, quòd secundum se est incertum, potestque re ipsa contrario modo euenire, sed ex altitudine, omnique ex parte illimitata perfectione diuini intellectus, qua ut altissimo modo eos comprehendit in sua essentia, ita certissimè, quòd secundum se est incertum, præcognoscit. Quòd si nulla omnino habita ratione eius, quòd pro libertate arbitrij creati futurum est, Deus pro arbitrio suo præsciret, quicquid vellet, idèdque arbitrium creatum hoc potius, quàm aliud, esset facturum, quia id præsciebat Deus, & non è contrario, quia arbitrium pro sua libertate id esset facturum, idèd Deus ex illimitata sua perfectione id præuideret futurum, præuisurus non id ipsum, sed contrarium, si contrarium à libero hominis arbitrio, ut potest, esset futurum: utique vim haberent, quæ Caietanum impulerunt ad medium inter conradictoria excogitandum, atque ad asserendum ignorari in hæc vita modum, quo libertas arbitrij, euitabilitatèque effectuum illius cum diuina prou

Providentiâ diuinâ & præscientiâ, non est cum libero arbitrio conciliandum.

providentia cohaereant. Eo enim dato, planè divina praescientia fatalem quandam necessitatem imponeret effectibus omnibus, simpliciterque tolleret arbitrij libertatem, ut Caietanus bene argumentabatur. At res non illo modo sese habet: quare nullam vim rationes Caietani habent.

QVÆSTIO XXIII.

De praedestinatione.

ARTICVLVS I. & II.

Quid sit praedestinatio.

DISPVATIO I.

QUOD praedestinatio, ut iam ostendimus, sit quasi pars quaedam divina providentiae subiecta, merito D. Thomas cum tractatione de providentia dispositionem praedestinationis coniungit. Fundamenta totius huius de praedestinatione & reprobatione tractationis iacta sunt quaest. 1. 4. artic. 8. & 13. (praesertim in concordia) q. 19. artic. 6. & quaest. praecedente artic. 1. & 4. quare ea omnia ante oculos sunt habenda, ut legitima praedestinationis ac reprobationis ratio intelligi possit, quae & divina maiestate ac bonitate sit digna, & cum sacris Scripturis consentiat, neque iis, quae vel de divina gratia, vel de libertate arbitrij nostri, artic. 13. citato demonstrata sunt, prauiudicium aliquod inferri videatur. Quod si, ut diuino freti auxilio speramus, ira diuinam praedestinationem & reprobationem exposuerimus, ut cum praedictis omnibus consentire perspicitur, non alio credo egebinus testimonio, ut veritatem nos esse assequutos intelligatur.

Praedestinatio est confirmatio.

Praedestinationem esse, qua ij, qui vitam aeternam consequuntur ad id ipsum ex aeternitate à Deo sunt destinati, ex sacris Scripturis notissimum est. Ad Rom. 8. *Quos praesciuit & praedestinavit conformes fieri imaginis filij sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem praedestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & iustificavit: quos autem iustificavit, illos & glorificavit.* Ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in caritate, qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum.* Ve verò quid praedestinatio sit intelligatur à nominis significatione, exordium sumendum est.

Praedestinatio unde dicitur.

Praedestinatio ex, pra, quod antecessorem quandam significat, & destino, componitur: verbum autem, destino, non solum in Scripturis sanctis, sed etiam apud praesicos Latinos, duobus modis accipi solet. Uno, pro eo quod est mittere: unde 1. Mach. 1. *Destinavit aliquos de populo, & abierunt ad Regem.* Suetonius in vita Galbae, cap. 16. *Praetorianos cum mandatis ad Imperatorem destinavit.* Altero verò modo pro eo quod est, statuere, definire, & ordinare. Quae acceptio apud Latinos autores profanos, & in divinis literis est frequentior. Unde 2. Machab. 6. de Eleazaro dicitur. *Destinavit non admittere illicita propter vitam amorem.* 2. ad Corinthi. cap. 9. *Pro ut unusquisque destinavit in corde suo.* Tullius item de officiis. *Caesarem alteri Dionysius diem necis destinasset.* Imò prior vocabuli acceptio ex posteriore derivata est: etenim, qui mittuntur, prius destinantur, ut eant.

Quomodo dicitur.

Diuisus ergo Thomas hoc loco, Durandus in 1. dist. 40. q. 1. Driedo de concordia liberi arbitrij &

A praedestinationis, cap. 1. & alij simientes verbum, destino, in prima acceptione, praedestinationem dicunt esse, rationem transmissionis creaturae rationalis in sempiternam beatitudinem. Dicunt namque, destino, idem esse atque transmittere, praedestinationem idem atque transmissionem: quando autem res aliqua eo peruenire debet, quod ex solis suis viribus deuenire non potest, necesse est, ut directa ab alio eo transmittatur: quo pacto sagitta directa à sagittario peruenit ad scopum. Quia ergo simili modo creatura intellectu praedita solis suis viribus deuenire nequit in sempiternam felicitatem, utpote finem supernaturalem, sed auxilio indiget supernaturali ac diuino, deductio, perductioque illius per auxilia diuina in beatitudinem, dicitur in hac acceptione destinatio, hoc est transmissio in beatitudinem. Ratio autem auxiliorum & mediocri, quibus transmittenda est, ex aeternitate existens in Deo cum proposito mandandi eam executioni, propter antecessorem illam, appellatur praedestinatio eiusdem creaturae in beatitudinem.

Alij verò iuxta posteriorem verbi, destino, acceptionem, volunt praedestinationem significare praedestinationem ac praedestinationem, qua Deus ex aeternitate aliquibus creaturis intellectu praeditis ea media conferte constituit, quibus in vitam aeternam peruenient. Ita, praeter Caietanum in illud ad Rom. 8. *Quos praesciuit & praedestinavit.* Albertum Pighium lib. 8. de libero arbitrio, cap. 2. & plerosque alios, Hieronymus in prioribus Commentariis in illud ad Ephesios 1. *Qui praedestinavit nos in adoptionem, &c.* Vbi praedestinare ait esse praedestinare. Et Augustino, aut quicumque alius eius operis autor, Hypognot. lib. 6. *Praedestinatio, inquit, à providendo vel praordinando futurum aliquid dicitur.* Et infra. *Quod ergo bonum est praescientia praedestinavit, id est, priusquam sit in re praordinavit.* Consentit etiam Scriptura sacra non solum Actorum 13. Vbi praedestinati appellantur praordinati in vitam aeternam, *Crediderunt,* ait Lucas, *quorumque erant praordinati in vitam aeternam.* sed etiam quoniam, vbi ad Rom. 8. & ad Ephes. 1. interpres Latinus transfert, praedestinavit. Graecè habetur praedestinare à verbo προορίζω quod est praedestinatio, praefinitio, praedetermino.

Licet autem ex accommodatione vsus, Dei praedestinatio à Theologis, imò & ab Scriptura sacra usurpetur pro sola aeterna Dei praedestinatione, quae rebus mente praeditis exhibere constituit media, quibus in vitam aeternam perueniunt, quo pacto etiam à nobis in sequentibus vsurpabitur: vocabulum tamen secundum se latius patet: unde à Patribus aliquando accipitur pro quacumque Dei praedestinatione. Quod fit, ut Augustinus Hypognot. lib. 6. & 15. de civitate Dei, cap. 1. & lib. 21. cap. 4. Fulgentius lib. 1. ad Monimum, ac alij praedestinationem reprobatorum in supplicium aeternum, propter ipsorum peccata praevia, praedestinationem ad supplicium appellent. De praedestinatione etiam Sanctorum, cap. 10. praedestinationem comprehendunt quaecumque gratiam, aut donum, appellat Augustinus praedestinationem: atque hoc tantum inter gratiam & praedestinationem interesse, quod praedestinatio est gratia preparatio: gratia vero est iam ipsa donatio. Denique Hypognot. lib. 6. eius operis autor praedestinationem cuiusque boni appellat praedestinationem, & ferè eodem modo loquitur Damascenus secundo libro fidei orthodoxae, cap. 30. tamen illud solum dicat Deum praedestinare, ac praedestinare, quod vult sine vlla dependentia à libero arbitrio creato. Id namque, quod in potestate arbitrij

Praedestinatio accipitur alicuius apud Patres.